Jurnalul de Studii Juridice

JOURNAL OF LEGAL STUDIES

ISSN: 1841 – 6195 (print), ISSN: 2067 – 8509 (electronic)

Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, EconPapers, Socionet

---

CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY

[CONSIDERATII ASUPRA PROTOCOLULUI 14 LA CEDO SI A IMPORTANTEI SALE ASUPRA ACTIVITATII CURTII]

Roxana Alina PETRARU

Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, 1, 2011, pp: 53-59

The online version of this article can be found at:

http://jls.upa.ro/

Published by:

Lumen Publishing House

On behalf of:

Legal Research Center of Petre Andrei University from Iasi

CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY

CONSIDERATII ASUPRA PROTOCOLULUI 14 LA CEDO SI A IMPORTANTEI SALE ASUPRA ACTIVITATII CURTII

Roxana Alina PETRARU[*]

Abstract:

In May 2004 the Council of Europe Committee of Ministers adopted Protocol No. 14 to the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms. Its aim is to improve the efficiency of the Court and to reduce its workload as well as that of the Committee of Ministers of the Council of Europe, which supervises the execution of the judgments. The ultimate aim is to enable the Court to concentrate on those cases that raise important human rights issues. Protocol No. 14 finally entered into force on 1 June 2010, three months after its ratification by Russia, the last state to ratify it.

Keywords:

Protocol No. 14, European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms, Election of judges, Competences of single judges, New admissibility criterion, Execution of judgments, Friendly settlements.

[*] lecturer Phd's "Petre Andrei" University from Iaşi, rrroxana@yahoo.com

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

1. Evoluţie

Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, elaborată în cadrul Consiliului Europei, deschisă pentru semnare la Roma la 4 noiembrie 1950, a intrat în vigoare în septembrie 1953. De la intrarea în vigoare a Convenţiei, dezvoltări importante au intervenit ca urmare a adoptării unui număr de paisprezece protocoale adiţionale. Protocoalele 1, 4, 6, 7, 12 şi 13 au adăugat drepturi şi libertăţi celor consacrate de convenţie. Protocolul 2 a conferit Curţii puterea de a emite avize consultative. Protocolul 9 a deschis petiţionarilor individuali posibilitatea de a-şi prezenta cauza în faţa Curţii, sub rezerva ratificării instrumentului respective de către statul acuzat şi a acceptării de către un Comitet de filtrare. Protocolul 11 a restructurat mecanismul de control. Dispoziţiile acestui Protocol au asigurat creşterea noului sistem, în special prin aceea că a permis accesul direct în faţa Curţii al persoanelor fizice şi juridice aflate sub jurisdicţia statelor contractante. Celelalte Protocoale se refereau la organizarea instituţiilor înfiinţate de Convenţie şi la procedura de urmat în faţa acestora. La 1 octombrie 2009 a intrat în vigoare Protocolul nr. 14bis cu privire la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Protocolul nr. 14bis urmăreşte eficientizarea activităţii Curtii Europene a Drepturilor Omului, în contextul cresterii numărului de cauze pe rolul acesteia. Acest Protocol, care include două proceduri specifice[1] privind numărul de judecători care examineaza cererile şi decide cu privire la admisibilitatea lor în fond, a fost aplicat ca o măsură temporară până la intrarea în vigoare a Protocolului nr. 14.

Alexander Konovalov, ministrul rus al Justiţiei, a ratificat Protocolul nr. 14 la Convenţia europeană a drepturilor omului cu ocazia conferinţei privind viitorul CEDO, care a avut loc la Interlaken, Elveţia, în 18-19 februarie 2010. La aceasta au participat miniştrii responsabili pentru drepturile omului din statele membre ale Consiliului Europei[2].

[1] - completul judecătorului unic, care are competenţa să respinga o cerere ca inadmisibilă (până acum această competenţă revenea unui complet alcătuit din trei judecători);
- completul format din trei judecători poate să admita şi să soluţioneze cauza cu privire la cereri vădit întemeiate precum şi în cele în care exista o jurisprudenţă clară, aşa numitele cauze repetitive (aceste cazuri erau de competenţa camerele cu şapte judecători sau Marii Camere)

[2] Petraru, R.A., Protecţia drepturilor fundamentale în jurisprudenţa CEDO, editura Lumen, 2009, pp. 2-5

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

2. Conţinut

Artcolul 23 al CEDO a suferit importante modificări în urma adoptării Protocolului 14, modificări legate în special de durata mandatelor judecătorilor. Dacă anterior adoptării Protocolului 14 judecătorii erau aleşi pentru un mandate de şase ani şi puteau fi realeşi, conform prevederilor acum în vigoare mandatul judecătorilor este de nouă ani şi se încheie atunci când ei împlinesc 70 de ani. Judecătorii rămân în funcţie până la înlocuirea lor şi nu pot fi realeşi. Totuşi, ei continuă să se ocupe de cauzele cu care au fost sesizaţi. Un judecător nu poate fi înlăturat din funcţiile sale decât dacă ceilalţi judecători decid, cu majoritatea de două treimi, că el a încetat să răspundă condiţiilor necesare[3]. Potrivit dispoziţiilor tranzitorii ale articolului 21 din Protocolul 14, la data intrării în vigoare a acestui Protocol, durata mandatului judecătorilor care îşi îndeplinesc primul lor mandat este prelungit de plin drept pentru a atinge un total de nouă ani. Alţi judecători îşi încheie mandatul, care este prelungit de plin drept pentru doi ani.

Articolul 25 al Convenţiei devine articolul 24 şi se referă la grefă şi la raportori. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini şi organizare sunt fixate prin regulamentul Curţii. În cazul în care ea se constituie în format de unic judecător, Curtea este asistată de raportori care îşi exercită funcţiile sub autoritatea preşedintelui Curţii. Ei fac parte din grefa Curţii.

Modificări importante sunt aduse în ceea ce priveşte formaţiunile de judecată. Astfel, prin modificarile aduse la articolul 26 al Convenţiei, pentru examinarea cauzelor aduse înaintea sa, Curtea se constituie în format de unic judecător, în comitete de trei judecători, în Camere de şapte judecători şi într-o Mare Cameră de şaptesprezece judecători. Camerele Curţii constituie comitetele pentru o perioadă determinată. La cererea Adunării plenare a Curţii, Comitetul Miniştrilor poate, printr-o decizie unanimă şi pentru o perioadă determinată, să reducă numărul judecătorilor camerelor la cinci persoane. Un judecător convocat în calitate de unic judecător nu examinează nici o cerere introdusă împotriva unei Înalte Părţi contractante din numele căreia acest judecător a fost ales.

Judecătorul ales din numele unei Înalte Părţi contractante care este parte la litigiu este membru de drept al camerei şi al Marii Camere. În cazul absenţei acestui judecător, sau atunci când el nu-şi poate desfăşura activitatea, în calitate de judecător va activa o persoană aleasă de

[3] Articolul 24 al Convenţiei, referitor la revocarea judecătorilor, este abrogat.

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

preşedintele Curţii de pe o listă prezentată în prealabil de către această Parte.

Marea Cameră mai include în componenţa sa, preşedintele Curţii, vicepreşedinţii, preşedinţii Camerelor şi alţi judecători desemnaţi conform regulamentului Curţii. Când cauza este deferită Marii Camere în virtutea articolului 43, nici un judecător al Camerei care a emis hotărârea nu poate face parte din aceasta, cu excepţia preşedintelui camerei şi a judecătorului care a activat din numele Înaltei Părţi contractante interesate.»

Competenţa judecătorilor unici este stabilită prin articolul 27, nou introdus. Un unic judecător poate să declare inadmisibilă sau să radieze de pe rol o cerere introdusă în virtutea articolului 34 când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară. În această situaţie, decizia este definitivă. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă sau nu radiază de pe rol o cerere, acest judecător o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru examinare complementară.

În ceea ce priveşte competenţa comitetelor, un comitet sesizat cu o cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34 poate, prin vot unanim, să o declare inadmisibilă sau să o radieze de pe rol când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară; sau să o declare admisibilă şi să adopte concomitent o hotărâre asupra fondului când problema relativă la interpretarea sau aplicarea Convenţiei sau Protocoalelor sale care se află la originea cauzei constituie obiectul unei jurisprudenţe bine stabilite de Curte. Aceste decizii şi hotărâri sunt definitive[4].

De la intrarea în vigoare a Protocolului numărul 14, a apărut un nou criteriu de admisibilitate a cererilor formulate la CEDO: Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în aplicarea articolului 34 dacă consideră că:

a. cererea este incompatibilă cu prevederile Convenţiei sau Protocoalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă; sau

b. reclamantul nu a suferit vreun prejudiciu important, cu excepţia faptului dacă respectarea drepturilor omului garantate de Convenţie şi Protocoalele sale nu cer în mod obligatoriu examinarea fondului cererii şi cu condiţia de a nu respinge din acest motiv nici o cauză care nu a fost examinată în modul cuvenit de către o instanţă judecătorească internă. Noul criteriu de admisibilitate introdus prin articolul 12 al Protocolului în

[4] Versiunea amendată a Convenţiei, disponibilă la http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/E7126929-2E4A-43FB-91A3-B2B4F4D66BEC/0/ROU_CONV.pdf

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

articolul 35, paragraful 3.b al Convenţiei, nu se aplică cererilor declarate admisibile până la intrarea în vigoare a Protocolului. Pe parcursul următorilor doi ani după intrarea în vigoare a acestor reglementări, doar camerele şi Marea Cameră a Curţii pot aplica noul criteriu de admisibilitate.

Prima cauză în care a fost analizată admisibilitatea în raport cu acest protocol a fost cauza Adrian Mihai Ionescu c. Romaniei din data de 1 iunie 2010[5].

O noutate în textul Convenţiei este reprezentată de sublinierea rolului Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Potrivit dispoziţiilor Protocolului 14, acesta poate prezenta observaţii scrise şi poate participa la audieri în orice cauză adusă înaintea unei Camere, sau a Marii Camere.

În ceea ce priveşte reglementările amiabile, la orice moment al procesului, Curtea se află la dispoziţia celor interesaţi în vederea parvenirii la o reglementare amiabilă şi confidenţială a cauzei inspirându-se din respectarea drepturilor omului astfel cum ele sunt recunoscute în Convenţie şi în Protocoalele sale. În cazul reglementării amiabile, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o scurtă expunere a faptelor şi a soluţiei adoptate. Această decizie este transmisă Comitetului Miniştrilor care va supraveghea executarea termenilor reglementării amiabile astfel cum ei figurează în decizie.

Potrivit noului conţinut al articolului 46 al Convenţiei, Înaltele Părţi contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile la care ele sunt părţi. Hotărârea definitivă a Curţii este transmisă Comitetului Miniştrilor care supraveghează executarea ei. Când Comitetul Miniştrilor consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a acestei hotărâri, el poate sesiza Curtea pentru a-i cere să se pronunțe asupra acestei probleme de interpretare. Decizia de sesizare a Curţii este luată prin votul majorităţii a două treimi a reprezentanților care au dreptul de a face parte din Comitet.

Când Comitetul Miniştrilor consideră că o Înaltă Parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive într-un litigiu la care este parte, el poate, după avertizarea acestei Părţi şi printr-o decizie luată prin votul majorității a două treimi a reprezentanților care au dreptul

[5] Comunicatul este disponibil la adresa http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=870659&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

de a face parte din Comitet, să sesizeze Curtea cu problema respectării de către această Parte a obligaţiei de a se conforma hotărârilor definitive ale Curţii. Dacă Curtea constată o încălcare a acestei obligaţii, ea transmite cazul Comitetului Miniştrilor care va examina măsurile ce urmează a fi luate. Dacă Curtea constată că nu a avut loc nici o încălcare a acestei obligaţii, ea transmite cauza Comitetului Miniştrilor, care decide să încheie examinarea ei.

În continuare, în articolul 59 al Convenţiei este inclus un nou paragraf 2, care conţine posibilitatea Uniunii Europene de a adera la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, ceea ce ar duce la crearea unui spaţiun European al protecţiei drepturilor fundamentale ale omului.

Concluzii

În concluzie, principalele modificări introduce de Protocolul 14 sunt: limitarea dreptului de a fi judecător doar pentru un singur mandat şi extinderea acestuia la o durată de 9 ani, schimbarea procedurii de examinare a cererilor vădit inadmisibile prin constituirea instituţiei „judecătorului unic" asistat de „juristul raportor", conferirea competenţei Comitetelor de 3 judecători de a examina în fond cererile repetitive, introducerea unui criteriu suplimentar de admisibilitate, Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei de a interveni în procedurile în faţa Curţii. În plus, se permite încheierea acordurilor amiabile până la declararea cererii admisibile şi se înlesneşte procedura de executare a hotărârilor CEDO.

Deşi nu aduce modificări radicale Convenţiei, Protocolul 14 se constituie într-un adevarat pas evolutiv pentru un document de bază în protecţia drepturlor omului, cât şi pentru activitatea Curţii.

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59

REFERENCES

Cărți de specialitate

Bîrsan, C., (2005) *Convenţia europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, vol. I, vol. II, editura CH. BECK,

Petraru, R. A., (2009) *Protecţia drepturilor fundamentale ale omului în jurisprudenţa CEDO*, Editura Lumen, Iasi

Selejan-Guțan, B., (2008) *Protecţia europeană a drepturilor omulu*i, editura CH-BECK, Bucureşti.

Referințe web

Versiunea amendată a Convenției http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/E7126929-2E4A-43FB-91A3-B2B4F4D66BEC/0/ROU_CONV.pdf

Comunicatul privind aplicarea noului criteriu de admisibilitate
http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=870659&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649

PETRARU, R., A., (2011) CONSIDERATIONS ABOUT THE PROTOCOL NO. 14 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS AND ITS IMPORTANCE ON ECHR'S ACTIVITY,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 53-59